

ÀMBIT COMPETENCIAL DELS ARQUITECTES TÈCNICS

Als inicis i en l'origen, les actuacions tècniques que podien realitzar els denominats aparelladors eren rigorosament restrictives, supeditades i subordinades a altres professionals que, en ocasions, continuen ostentament autoproclamant-se com a "superiors".

Amb el pas del temps, el canvi de la realitat social i, sobretot, amb els canvis legislatius i normatius produïts en els plans d'estudis, aquells que eren simples ajudants tècnics d'altres professionals s'han anat revaluant a l'alça sota la denominació més àmplia de l'arquitectura tècnica.

Així, amb la Llei 12/1986, d'1 d'abril reguladora de les competències dels arquitectes tècnics ja es proclamava que: *"el espíritu de la presente ley no es el otorgamiento de facultades ajenas a la formación universitaria de los titulados, sino el reconocimiento de las que les son propias, su consolidación y la potenciación de su ejercicio independiente, sin restricciones artificiosas o injustificadas y sin que con ello se introduzcan interferencias en el campo de las atribuciones que puedan ser propias de otros técnicos titulados y en el caso de la edificación de los arquitectos."*

Per tant, estem davant d'un pas endavant perquè en el seu art. 2 de l'esmentada Llei ja es dona un reconeixement legal a la facultat de **projectar i dirigir dins de l'específica especialitat** que és l'arquitectura tècnica. Aquest reconeixement de vegades és en exclusiva, com és el cas de la Direcció de l'execució material d'aquelles edificacions que precisen d'un projecte arquitectònic i, en altres ocasions, és concurrent amb altres titulacions acadèmiques.

Aquestes facultats i competències vénen a reinterpretar-se amb la promulgació de la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'Ordenació de l'Edificació, ja que és en aquest text on es defineix què és el que s'entén per edificació, element clau i supeditant de la competència del projectista segons l'ús o destinació del procés edificatori. *A contrario sensu* també especifica que és el que no es considera edificació i, en aquest sentit, es remet a totes

les intervencions parcials que no suposin una alteració significativa de la configuració arquitectònica inicial o que no afectin a elements d'especial protecció.

Segons la LOE, en els casos que es tracti d'edificacions destinades a un ús residencial, administratiu, sanitari, religiós, docent o cultural (article 2.1.a) LOE), s'exigeix un projecte forçosament arquitectònic, mentre que en el cas d'edificacions destinades a un ús aeronàutic, agropecuari, de l'energia, de la hidràulica, miner, de telecomunicacions, del transport terrestre, marítim, fluvial i aeri, forestal, industrial, naval, de l'enginyeria de sanejament i higiene i accessori a les obres d'enginyeria i explotació (art. 2.1.b) de la LOE), per projectar caldrà tenir la titulació d'enginyer, enginyer tècnic o arquitecte. Fora d'aquests casos, les altres actuacions poden ser objecte de la intervenció professional d'arquitecte tècnic per projectar la resta d'actuacions.

En aquest sentit, la realitat social del moment i la normalitat en la tramitació dels expedients per part de moltes administracions públiques venen a avalar amb **l'ajuda de nombroses sentències judicials**, especialment de l'ordre del Contenciós Administratiu, **la competència dels arquitectes tècnics per intervenir en un ampli ventall d'actuacions i intervencions professionals**. Així, podríem enumerar el reconeixement dels arquitectes tècnics per a la realització d'informes urbanístics o de legalitat urbanística en el si de l'Administració Pública o per ocupar la plaça de tècnic municipal d'urbanisme, per projectar la transformació d'un local d'ús comercial a oficina, per l'adaptació i conversió de local comercial a habitatge, el canvi de forjats per l'execució d'una nova teulada, les reformes i rehabilitacions d'edificacions ja construïdes -tan si són destinades a ús residencial com si són locals comercials-, obres de tancaments de façanes, piscines per a ús particular, coberts, garatges privats, pèrgoles, aparcaments en superfície, hivernacles, elements auxiliars, infraestructures en l'àmbit de la urbanització, treballs en el moviment de terres, consolidació d'elements estructurals, reforma i substitució de murs de

tancament, encadellats, consolidació de forjats, canvi de bigues, execució d'escaleres interiors, distribucions interiors amb creació de nous espais habitables, projectes d'instal·lacions elèctriques de subministrament d'aigua, calefacció, fred, contra incendis, per intervenir com a director de l'execució material en obres en projectes redactats per altres tècnics no arquitectes, o per intervenir en expedients d'avaluació tècnica dels edificis o per fer-ho en el camp docent i en l'àmbit pericial.

Un exemple que evidencia en què els arquitectes tècnics tenen competència per elaborar el projecte d'obres, seria el d'instal·lació d'ascensors o elevadors, ja sigui per les parts internes, forçant i creant el forat necessari enderrocant prèviament part de les escales o bé per l'exterior. Així ho ha reconegut una reiterada jurisprudència en considerar que es tracta d'una intervenció parcial que no altera la configuració arquitectònica de l'edifici, no tractant-se d'una alteració significativa. Nombroses sentències (Tribunals Contenciós-Administratiu de València, Navarra i Cuenca) avalen aquest reconeixement.

L'arquitectura tècnica s'ha anat obrint camí al llarg del temps al marge de les guerres corporativistes d'altres professionals que volen gaudir d'un monopoli professional que està renyit tant amb la legalitat com amb la realitat social del temps que estem vivint.

La consolidació i potenciació de l'arquitectura tècnica és essencial per tal que, cada vegada més, aquesta sigui reconeguda sense obstacles ni limitacions de cap classe.

Per tant, en aquesta època en què s'ha experimentat una disminució de projectes de nova edificació destinada a ús residencial, augmenta molt la seva importància la possibilitat de participar en altres tipus d'intervencions professionals que són, en definitiva, una clara alternativa a la lenta recuperació que s'està experimentant en l'àmbit de l'edificació i construcció clàssica.

F. XAVIER ESCUDÉ NOLLA
Lletrat-assessor.